

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør

Finn Brun Knudsen

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

“Avisen vår”

Det er noe av det merkeligste jeg har hørt: at det står dårlig til med «Folk og Land».

Tenk om vi var blitt forespeilet en slik avis da vi var innesperret og ble sjikanert av pøbelen, og de tidligere borgerlige gikk som pøbels tjenestegutter! Ja, da hadde vi gladelig ofret tusener!

Hva er så grunnen nå? Går forfulgte — som nå er sin egen herre igjen — og kryper for sine plageånder fra dengang?

Eller er de så lite interessert at de ikke følger vår sak med den største oppmerksomhet fra dag til dag?

Eller er de så knipete at de ikke vil ofre noen kroner til sin egen store sak?

Eller har de «gått over til fienden» og vil lyde parolen om «ro om rettsoppgjøret», så vår sak skal dø bort.

Jeg forstår snart ingenting. Jo, én ting forstår jeg: at de som er avhengig av jøs-

singer for å ha et levebrød, er redde.

Men ingen kan da nekte dem å støtte avisen og Forbundet med penger. En kan tinge avisen til andre.

*

Så til slutt et par ord til de som fremdeles er interesserte: La oss gjøre litt på hver vår kant: passe på at de som har avisen betaler, og span dere et par abonnement til stadighet. Gjerne kan vi også ha 2 abonnement selv, for da har vi et nr. å gi bort, eller har et nr. å klippe ut av særlig interessante ting som vi vil ha for hånden — uten at årgangen blir ødelagt.

Til slutt: Alle bør huske på hva der ofres til partiene — de som vil holde oss nede!

Heng i! Seiren er sikker, hvis vi skaffer penger, og penger skaffer vi hvis vi vil.

Altså: hvis vi vil er seiren vår!

Jon Vangen.

Kan hende vil det gå både vinter og vår!

Under debatten i Stortinget om protokollkomiteens innstilling den 15. oktober kunne den «evige» Løberg fra Skien betro sine kolleger at han gikk og ventet — ventet på en unnskyldning fra gamle NS-medlemmer!

Ja, er det ikke pussig hva enkelte kan gå og vente på?

Ellers er Løbergs «forventninger» i fullt samsvar med alt det øvrige vrøvl som er prestert i tilknytning til «landssvikoppgjøret». Først setter man i gang et «oppgjør» bygget på oppkonstruert hetz og ufullstendige eller feilaktige premisser. Så slår man en stor folkegruppe over ende for å imøtekomme den «folkets rettsbevissthet» som man i en bestemt hensikt har forstått å skape. — Deretter setter man seg i sin egenrettferdighet til å vente på at ofrene skal komme og be om unnskyldning!

Jo, jo, man lever i en ny tidsalder. Først ruser man motoren opp i et umenneskelig tempo. Så kjører man en spaserende over ende så blod og filler fyker. Og etterpå setter man seg rolig og behagelig til rette og avventer at den overkjørte skal komme til seg selv og bli i stand til med blot-

tet hode og sig i knærne å be om unnskyldning!

Representanten Løberg kunne sikkert gjøre noe bedre enn å vente. Han kunne f. eks. — aktiv og allesteds nærværende som han ynder å gi seg ut for — gå inn for den historiske og rettslige utredning som er tatt opp og som mer og mer trenger seg i forgrunnen.

Da kunne han muligvis skape forventninger som det var noe ved. Og også skape seg selv en høyest tiltrengt respekt. Han kunne til og med risikere å bli tatt alvorlig.

H. N. H.

!!

Etter hva Verdens gang kunne meddele tvang Grimklubbens «bekjente» formann, Lauritz Sand, seg under trusler om bråk og skandale frem på arenaen under avsløringen av Trandumsteinen og klarte på denne måten å fortrenge den ellers utpekte kransepålegger, Hans Cappelen, Fangesambandets formann.

Lauritz Sand må fare varsel.

Lands lov skal lydes

Av rettsreferatet fra saken mot Jørgen Vogt ser jeg til min glede, at både Norges statsminister og dets stortingspresident har vitnet, at landets lov skal lydes, de gjorde ikke engang unntak for grunnlovens vedkomme, så nå må vi vel ha lov til å tro, at Norge igjen skal bli en rettsstat. Men så er det dette med tilbakevirkende kraft da, men det har jo latt seg ordne før og må vel kunne ordnes igjen, når statsministeren og stortingspresidenten går inn for det.

Arne Høeg,

Da Stortinget behandlet erstatningssaken til enken etter den dyrlægen som ble likvidert like før krigsslutt, minnet Haugland (A) om bestemmelsen at godkjente likvidasjoner ikke skulle etterforskes av hensyn til dem som hadde foretatt likvidasjonen.

Ja, der finnes en slik bestemmelse, men vi vet ikke hvem som har laget den.

Bestemmelsen skal dekke de tilfeller hvor likvidasjonen er foretatt etter forutgående godkjennelse, men praksis har utvidet den til også å gjelde likvidasjoner som er foretatt uten sådan forutgående godkjenning, med andre ord det vi alminnelige mennesker kaller mere eller mindre overløst mord.

I virkeligheten var det slik at en hjemmefrontmann kunne nær sagt myrde hvem han ville og etterpå bare hevde at han var nødt til det av «sikkerhets hensyn» og så fikk han godkjennelsen uten nærmere undersøkelser — ja til og med med sikkerhet for at mordet ikke ville bli etterforsket!

Slik ble rettsstaten innført anno 1945 under mottoet «Vi har fått rettsstaten tilbake.»

Slik som «hans egne» har tatt seg til å se på ham i den senere tid, kan han risikere å bli stående nokså alene. Sand kan bli — singel!

Offentliggjør navnet!

..Dyrlæge Hans Balterud i Aurskog ble 1. mai 1945 skutt ned av en «heimefrontmann» under omstendigheter som ikke har kunnet forsvares. Den 26. oktober har Stortinget — mot 31 stemmer — besluttet å nekte enken og barna erstatning. Objektivt var man nok på det rene med at det ikke forelå tilstrekkelig grunn til «avliving», men det kunne på den annen side, ble det hevdet — og tross avgitte forklaringer i motsatt retning — råde tvil om morderens subjektive oppfatning. Og — denne tvil denne tvil måtte komme eksekutøren til gode, sa flertallet i Stortinget! At tvilen kanskje også i noen grad burde komme de pårørende etter den som mistet livet, til gode, lå utenfor det samme flertalls begripelse.

Det var nå likevel ikke så meget dette jeg i denne forbindelse ville ha fram. Mordet på dyrlægen var en «krigshandling», var Stortingets standpunkt. En handling av en god nordmann, utført i landets interesse. Altså en handling omgitt av krigens lovpriste helteglorie og egnet til almen lovprisning og til etterfølgelse for kommende slekter.

La oss da i all anstendighets navn få vite hvem denne lovprisning i første rekke skal rettes mot! La oss få vite morderens — nei, om forlåtelse! «heltens» — navn, slik at han kan vederfares den ære som han rettelig tilkommer. Norske krigshandlinger er da ikke mørkets gjerninger som må gjemme seg bak sju segl?

Fram med navnet! Æresden som æres bør!

Sverre Mangberg.

Det lakker og lir mot jul og tiden for å sende hilsener til slekt og venner. Benytt i år Folk og Land som formidler av julehilsene til venner og bekjente. Kr. 10.00 koster det og når langt.

“Vi holdt ikke mål”

Sorenskriver Egil Elster skrev i Kongsberg Dagblad 25. november 1947 om rettsoppgjøret ved anmeldelse av mil.org-sjef, høyesterettsadvokat Kluges bok «Vi holdt mål»: Oppgjøret vil bero på tilfældigheter, og det er lett nok å dømme nå, men var det så lett for de næringsdrivende å ta standpunkt i 1940? Nå må mange både næringsdrivende og andre gå omkring med landssvikstemplet på seg, hvilken hemsko vil det ikke være for deres fremtidige virke og liv. — Men de titusen arbeidere som bygget festninger og annet for tyskerne, de går fri. Det legges overdreven brett på en korrekt politisk fasade, mens de politiske ledere, hvis mangel på forutsenhet bærer hovedskylden for vår ulykke, går fri. Ved rettsoppgjøret avledes oppmerksomheten fra de virkelige skyldige. Forfatteren spør at ettertiden skal se tilbake på rettsoppgjøret med blandede følelser. Jeg tror ærlig talt det blir nokså ublandet.

Det må være nok, jeg må henviser til boken, men en ting vil jeg nevne. I «Kontakt» for oktober står anført at Ravner og Sandberg ble frifunnet, fordi de ikke hadde vært klar over at deres handlinger var rettsstridige.

Hvis dette virkelig er så, må man spørre hvorfor ikke det samme syn er gjort gjeldende for de mange tusen små, som ikke hadde brøkdelen av betingelsene for å forstå «det rettsstridige i deres handling» sammenlignet med disse to. Er vi ikke kommet lenger enn at det er lettere for de store enn for de små å finne forståelse?

Historiens dom blir sikkert hård, men da er skaden gjort, den skade som nettopp de ledende innen rettsvesenet skulle og kunne ha avverget.